

नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF)
योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- युआयडीएफ-२०२५/प्र.क्र.२४९/नवि-३३

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- २१ ऑगस्ट, २०२५

संदर्भ :-

१. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. - संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.५२/अर्थबळ, दिनांक ०४ जानेवारी, २०२४.
२. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. - संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.५२/अर्थबळ, दिनांक १५ जानेवारी, २०२५.
३. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. - संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४२/नवि-३३, दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०२४.
४. राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधीच्या (UIDF) च्या निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना.

प्रस्तावना :-

देशातील नागरीकरणाचा वाढता वेग लक्षात घेऊन तसेच, शहरातील नागरिकांना मुलभूत सोई-सुविधा देण्यासाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना आवश्यक निधी उभारता यावा यासाठी केंद्र शासनाने ग्रामीण भागातील पायाभूत सुविधा विकासासाठी सुरु असलेल्या RIDF योजनेच्या धर्तीवर नागरी भागासाठी नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी योजना (UIDF) सन २०२३-२४ पासून सुरु केली आहे.

नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी योजनेच्या अनुषंगाने विहित कार्यपद्धतीबाबत या विभागाकडून शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी योजनेतर्गत केंद्र पुरस्कृत अमृत २.०, नगरोत्थान महाभियानांतर्गत व इतर केंद्र पुरस्कृत व राज्य योजनेतर्गत मंजूर विविध नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील विविध प्रकल्पांच्या स्वहिश्याचा निधी उभारण्यासाठी राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेकडून कर्ज स्वरूपात निधी उभारण्यास वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर योजनेतर्गत सहभाग / पूर्ततेसह सदर योजनेच्या अंमलबजावणीच्या दृष्टीने कार्यपद्धती / सूचना विहित करण्यात येत आहेत. त्यानुषंगाने खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती आहे.

अ.क्र.	कार्यपद्धती
१	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने सदर योजनेतर्गत कर्ज प्रस्ताव नगर विकास विभागास सादर करावा.
२	नगर विकास विभागाने सदर प्रस्तावाची छाननी करुन आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून करुन घेऊन प्रस्ताव नियोजन विभागामार्फत राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेस सादर करण्यासाठी या योजनेचे नोडल विभाग असलेल्या वित्त विभागास सादर करेल.
३	नगर विकास विभागाने वित्त विभागास सादर केलेला प्रस्ताव वित्त विभागाने राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने

अ.क्र.	कार्यपद्धती
	सदर योजनेतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या पोर्टलद्वारे व विहित कार्यपद्धतीनुसार राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेस सादर करेल.
४	राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेकडून आवश्यक तपासणी अंती प्रकल्पासाठी कर्ज मंजूर करून सदर निधी कर्ज स्वरूपात वित्त विभागामार्फत नगर विकास विभागाकडून संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेस उपलब्ध करून देण्यात येईल.
५	राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेकडून कर्जाची रक्कम ज्या दिवशी वित्त विभागास प्राप्त होईल त्या दिवसापासून सदर रक्कमेवर राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेकडून व्याज आकारण्यात येते. सदर व्याजाची रक्कम संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने अदा करणे आवश्यक आहे.

२. राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेच्या नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार सदर योजनेचा नोडल विभाग म्हणून वित्त विभाग राहील. तथापि, सदर योजनेतर्गत ज्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील प्रकल्पांना कर्ज उपलब्ध करून द्यावयाचे आहे त्याबाबतची अंतिम निश्चिती नगर विकास विभागाकडून करण्यात येईल.

३. सदर योजना राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार Tier-II व Tier-III मधील शहरांसाठी व राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने वेळोवेळी निवड केलेल्या अथवा यामध्ये समाविष्ट करण्यासाठी परवानगी दिलेल्या शहरांसाठी असेल.

४. राज्यातील विविध नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील केंद्र पुरस्कृत अमृत २.०, नगरोत्थान महाभियानांतर्गत व इतर केंद्र पुरस्कृत व राज्य योजनेतर्गत प्रकल्पामधील स्वहिश्याचा निधी उभारण्यासाठीचे प्रस्ताव नगर विकास विभागामार्फत वित्त विभागास सादर करण्यात येतील.

५. नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी योजनेतर्गत ज्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील प्रकल्पामधील स्वहिश्याचा निधी उभारण्यास राष्ट्रीय बँकेमार्फत कर्ज मंजूर करण्यात आलेले आहे त्याची संपूर्ण परतफेड, देय व्याज व दंडनीय व्याज हे फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची राहील. राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार देय व्याज विहित कालमर्यादेत भरण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त / मुख्याधिकारी, संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची राहील. तसेच, यासाठी आवश्यक वित्तीय तरतूद करण्याची दक्षता आयुक्त / मुख्याधिकारी, संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांनी घ्यावी. तसेच, जर संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने नेमून दिलेल्या वेळापत्रकानुसार कर्जाची मुदल, त्यावरील व्याज व लागू असल्यास दंडणीय व्याजाची रक्कम या योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार व विहित कार्यपद्धतीनुसार अदा न केल्यास संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेस शासन स्तरावरून अनुज्ञेय विविध अनुदानामधून परस्पर कपात करून घेण्यात येईल.

६. संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी त्यांच्या प्रकल्पांकरीता राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेकडून प्राप्त होणाऱ्या कर्जाच्या रक्कमेचा विनियोग राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेकडून कर्ज स्वरूपात मंजूर करण्यात आलेल्या प्रकल्पासाठीच्या ज्या प्रयोजनासाठी निधी मंजूर केला आहे त्याच प्रयोजनासाठी खर्च होईल याची संपूर्ण

जबाबदारी आयुक्त / मुख्याधिकारी व प्रस्तुत प्रकल्पाशी संबंधित वरिष्ठ अभियंता, संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची राहिल.

७. सदर योजनेतर्गत मंजूर कर्ज स्वरूपातील मुद्दल रक्कम, व्याज दर व दंडनीय व्याज दर याबाबतच्या तरतुदी राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेच्या वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या मार्गदर्शक सूचनानुसार राहतील.

८. सदर योजनेतर्गत मंजूर कर्ज स्वरूपातील मुद्दल रक्कम, व्याज दर व दंडनीय व्याज राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने / शासनाने कळविल्यानुसार वेळोवेळी संदर्भाधीन क्रमांक ३ मधील शासन निर्णयात नमूद केलेल्या लेखाशीर्षात जमा करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त / मुख्याधिकारी, संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची राहिल.

९. सदर योजनेतर्गत वितरीत निधीच्या अनुषंगाने खर्च केलेल्या रक्कमांचा तपशील राज्य शासनास वेळोवेळी सादर करण्याची तसेच लेखापरिक्षणासाठी शासनास / शासनाने नियुक्त केलेल्या यंत्रणेस उपलब्ध करून देण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त / मुख्याधिकारी, संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची राहिल.

१०. संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी त्यांना संबंधित प्रकल्पांकरीता राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँककडून प्राप्त होणाऱ्या कर्ज रक्कमेच्या वितरणाच्या अटी व शर्ती संदर्भात शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले सर्व शासन निर्णय / शासन परिपत्रक/ जबाबदाऱ्या/अटी व शर्ती यांचे पालन करण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांची राहिल.

११. सदर कर्ज मंजूर करताना राज्य शासनाने तसेच, राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँकेने वेळोवेळी विहित केलेल्या अटी व शर्तीची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी कर्ज मंजूर करण्यात आलेल्या संबंधित नागरी स्थानिक संस्थांची राहिल.

१२. सदर योजनेतर्गत कर्ज घेतलेल्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना नगर विकास विभागाने तसेच, वित्त विभागाने निर्गमित केलेल्या अटी व शर्तीचे पालन करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त / मुख्याधिकारी, संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०८२११२३०३४४०२५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सचिन द. सहस्रबुद्धे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राज भवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

४. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग मंत्रालय, मुंबई.
६. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग (२), मंत्रालय, मुंबई.
८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - १, मुंबई.
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - २, नागपूर.
११. उप सचिव (अर्थसंकल्प), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. आयुक्त, संबंधित महानगरपालिका.
१३. मुख्याधिकारी, संबंधित नगरपरिषद / नगरपंचायत.
१४. निवड नस्ती, (नवि-३३).